

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Державне бюро розслідувань

ЗАЯВА

про вчинення кримінального правопорушення

Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд/Суд) розглянуто справу «Солейко проти України» за заявою № 78181/12 (далі – заявниця) та 20.09.2022 прийнято рішення (далі – Рішення), яким встановлено порушення Державою Україна статті 3 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) та зобов'язано сплатити заявниці 3000 (три тисячі) євро в якості відшкодування моральної шкоди і 1000 (одна тисяча) євро в якості компенсації витрат на правову допомогу, понесених під час провадження у Суді, які мають бути сплачені на банківський рахунок захисника заявниці, пана

Заявниця скаржилася за статтею 3 Першого протоколу до Конвенції, що її право бути обраною кандидатом на вільних виборах було порушене внаслідок серйозних недоліків у процесі підрахунку результатів на рівні Окружної виборчої комісії.

Адміністративні суди ухвалили рішення не на користь заявниці, встановивши, що перерахунок голосів був проведений у суворій відповідності до законодавства, тоді як запропонований заявницею альтернативний спосіб визначення результатів голосування не ґрунтувався на законодавстві. Щодо тверджень заявниці про вчинення протиправних дій, то вони були відхилені як непідтверджені вироками. Адміністративний позов заявниці проти Центральної виборчої комісії у зв'язку із затвердженням, як стверджувалося, недостовірних результатів голосування так само був безуспішним.

Детальна інформація стосовно фактів, скарг, національних засобів правового захисту була викладена громадянкою в заяві № 78181/12, до якої було додано копії документів, якими підтверджено вказані обставини.

Щодо цих скарг Суд зазначає, що стаття 3 Першого протоколу до Конвенції проголошує фундаментальний принцип для ефективної політичної демократії та є відповідно найвищою цінністю в системі Конвенції.

Суд зауважує, що стаття 3 Першого протоколу до Конвенції включає суб'єктивні права голосувати та бути обраним. Не дивлячись на важливість цих прав, вони не є абсолютними. Оскільки стаття 3 Першого протоколу до Конвенції визнає такі права, не надаючи самих понять, дозволяючи самим визначити їх, то є межі для «встановлених обмежень». У своїх внутрішніх правових системах Договірні сторони

Міністерство юстиції України

№ 61695/9.1.4/15-23 від 18.05.2023

Підписувач Банчук Олександр Анатолійович

Сертифікат 3ED5083160DBC59B04000000175A050069449E00

Дійсний з 19.09.2022 12:22:10 по 19.09.2023 12:22:10

можуть робити право голосувати та бути обраним предметом для певних обмежень, які не заборонені в принципі статтею 3 Першого протоколу до Конвенції.

Однак стаття 3 Першого протоколу до Конвенції передбачає деякі позитивні зобов'язання процесуального характеру, в частині вимог щодо наявності в державі ефективного розгляду індивідуальних скарг з питань, які зачіпають виборчі права. Наявність такої системи є однією з головних гарантій вільних і справедливих виборів і важливою гарантією проти свавілля у виборчому процесі. Для того щоб розгляд скарг був ефективним, процес прийняття рішень за скаргами на результати виборів повинен супроводжуватись адекватними і достатніми гарантіями, які виключають будь-яке свавілля. Процедура повинна гарантувати прийняття справедливого, об'єктивного і достатньо вмотивованого рішення.

Крім того Суд зазначає, що стаття 3 Першого протоколу до Конвенції охоплює період після проведення виборів, включаючи підрахунок голосів, а також запис та передачу результатів. У зв'язку з цим держава має позитивне зобов'язання забезпечувати ретельне регулювання процесу, під час якого встановлюються, обробляються та фіксуються результати голосування.

Суд встановив, що проста помилка або порушення у виборчому процесі *per se* не означатиме несправедливість виборів, якщо було дотримано загальних принципів рівності, прозорості, неупередженості та незалежності в організації й управлінні виборами.

Концепція вільних виборів буде поставлена під загрозу лише за наявності доказів процедурних порушень, які могли б перешкодити вільному вираженню думки громадянами, а також відсутності ефективного розгляду таких скарг на національному рівні.

Враховуючи матеріали справи та встановлені обставини справи Суд дійшов висновку, що порушення, про які стверджувала заявниця, були достатньо серйозними, аби перешкодити вільному волевиявленню громадян під час виборів до органу законодавчої влади. У звіті Бюро демократичних інститутів і прав людини Організації з безпеки та співробітництва в Європі зі спостереження за виборами, опублікованому у січні 2013 року, було вказано підтвердження достовірності таких тверджень. Однак національні суди формально відхилили твердження заявниці, не доклавши серйозних зусиль, аби, по-перше, з'ясувати, що сталося насправді, і, по-друге, розглянути можливість встановлення результатів виборів у спосіб, який був більш достовірним, ніж на підставі перерахунку голосів, який викликав серйозні питання.

З огляду на встановлені обставини, Суд одноголосно дійшов висновку про те, що заява свідчить про порушення Державою Україна статті 3 Першого протоколу до Конвенції і зобов'язав сплатити заявниці 3000 євро в якості відшкодування моральної шкоди.

На виконання вказаного рішення з Державного бюджету на особовий рахунок заявниці перераховано 109386,00 грн (еквівалент 3000 євро), що підтверджується платіжним дорученням від 14.11.2022 № 15406, та на рахунок захисника заявниці, перераховано 36439,30 грн (еквівалент 1000) євро, що підтверджується платіжним дорученням від 21.11.2022 № 15544.

Виплачені кошти за рішенням Європейського суду є збитками Державного бюджету.

Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (далі – Закон) і постановою Кабінету Міністрів

від 31.05.2006 № 784 «Про заходи щодо реалізації Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» встановлено обов'язок Міністерства юстиції як органу, відповідального за забезпечення представництва України в Європейському суді та координацію виконання його рішень, звернутися до суду з позовом про відшкодування збитків, завданих Державному бюджету внаслідок виконання рішень Європейського суду.

Порядком організації роботи щодо відшкодування збитків, завданих Державному бюджету внаслідок виконання рішень Європейського суду з прав людини, затвердженого наказом Міністерства юстиції від 08.11.2011 № 3280/5 (далі – Порядок), передбачено, що якщо особами, дії (бездіяльність) яких призвели до прийняття Європейським судом рішення проти України, є посадові особи органів державної влади, органи дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду, Міністерство юстиції готує та подає заяву до відповідних компетентних слідчих органів щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, здійснення досудового розслідування та притягнення до відповідальності таких осіб.

Відповідно до частини першої статті 214 Кримінального процесуального кодексу України слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування, а дізнавач - керівником органу дізнання, а в разі відсутності підрозділу дізнання - керівником органу досудового розслідування.

Вважаємо, що в даному випадку збитки Державному бюджету було завдано в результаті дій нествановлених посадових осіб органів державної влади (зокрема Центральної виборчої комісії та судів), які мають ознаки кримінальних правопорушень, передбачених статтями 364, 365 та 367 Кримінального кодексу України.

Одночасно повідомляємо, що у додатках до цієї заяви містяться всі наявні у Міністерства юстиції документи, що можуть бути використані працівниками Державного бюро розслідувань в якості доказів, та які свідчать про наявність об'єкту та об'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Статтею 6 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» зазначається, що Державне бюро розслідувань відповідно до покладених на нього завдань та у межах своєї компетенції припиняє і розкриває кримінальні правопорушення, розслідування яких віднесено до компетенції Державного бюро розслідувань та вживає заходів щодо відшкодування завданих державі збитків і шкоди, забезпечує можливості для конфіскації коштів та іншого майна, одержаного внаслідок вчинення кримінальних правопорушень, у порядку, визначеному законодавством.

На підставі викладеного, керуючись статтями 60, 214, 216, 283 Кримінального процесуального кодексу України, статтями 5, 6 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», просимо:

внести відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань про вчинене кримінальне правопорушення, здійснити досудове розслідування та встановити осіб,

внаслідок дій або бездіяльності яких Європейським судом прийнято рішення проти України, з метою можливості подання Міністерством юстиції позову до винної особи; надіслати на адресу Міністерства юстиції у встановлений законодавством строк, копію прийнятого за результатами досудового розслідування процесуального рішення, з посиланням на вихідний номер даної заяви.

- Додатки:
1. Копія автентичного перекладу рішення Європейського суду з прав людини від 20.09.2022 «Солейко проти України» на 6 арк. в 1 прим.
 2. Копії матеріалів справи на 1004 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Олександр БАНЧУК